Jane de Jong

Jane de Jong is geboren op 10 november 1917 in Amsterdam. Ze is de dochter van Jan de Jong en de joodse Adriana Melhado. Ze had drie zussen en een broer: Lies (1920), Maria (Marietje) (1922), Johanna Wilhelmina Catharina en Lambertus. Hun ouders trouwden op 20 juni 1917 en zijn op 16 september 1925 weer gescheiden. Haar vader was kleermaker. Na de scheiding gaan de kinderen naar verschillende kindertehuizen (Jane, Lies en Marietje naar de Bergstichting) of naar familie. Vanaf 1934 woonde haar moeder samen met Abraham van den Berg.



De half joodse zusjes Jane en Liesje komen in 1930 in de Berg-stichting in Laren. Hun zusje Marietje twee jaar later. De Berg-stichting is in 1909 opgericht als opvanghuis voor joodse kinderen uit noodlijdende gezinnen en voogdij kinderen. In een bosrijk gebied aan de zuidkant van het dorp Laren aan de Doodweg 4, grenzend aan de Hilversumse hei, stond van 1911 tot 1971 het gebouwencomplex van de Berg-Stichting, een Joods Kindertehuis. Met een voetbalveld, boomgaard, groentetuin, pluimveehouderij en bijenkasten was de stichting een van de beste kindertehuizen van Nederland. De Scoutinggroep bij de Bergstichting in Laren bestond uit veertien welpen, tweeëntwintig verkenners, tien kabouters en achttien padvindsters. De padvindsters waren bij het Nederlands Padvindsters Gilde (NPG) als groep I van de afdeling Laren geregistreerd. De verkenners waren ingeschreven bij de NPV als groep 6 van de afdeling Bussum.

Door de stichting werd De Judeër uitgegeven, het periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting. Hierin verschenen regelmatig verslagen van Scoutingkampen en werden installaties en insignes vermeld. In 1932 haalt Jane haar zwemdiploma. Alle drie de zusjes zijn actief bij de padvinderij. Marietje wordt geïnstalleerd als padvindster in 1933. Jane en Liesje halen in 1932 het insigne tuinierster. Ze is in 1933 rondeleidster van de Klimop Ronde. Marietje Polak is de assistent rondeleidster. Jane haalt in 1935 het insigne handwerken en beide zussen het insigne wassen. In 1935 is Jane geslaagd voor MULO B en wordt ze redacteur van De Judeer. In datzelfde jaar wordt ze geïnstalleerd als Toewiet, leidster bij de kabouters. Een jaar later verlaat ze de Berg-stichting. Haar zus Liesje haalt in 1935 het diploma Kinderverzorgster en wordt in 1936 assistent rondeleidster van de zonnebloemronde.



De oorlog maakte een eind aan de prettige tijden in de instelling. De kinderen moesten naar aparte scholen en in 1942 moest de hele stichting in etappes verhuizen naar Rapenburg in Amsterdam. Daar kregen de kinderen en het personeel drie uitgewoonde panden toegewezen. De niet joodse directeur Reitsema heeft zijn pupillen en personeel zo veel

mogelijk trachten te beschermen. Door middel van onderduik of niet-joodverklaringen hebben zo'n 70 inwonenden de oorlog overleefd. Op 7 april 1943 zijn de bewoners van de Berg-stichting gearresteerd en gedeporteerd. Aan het begin van de oorlog werden steeds meer kinderen geholpen om onder te duiken. Lies de Jong heeft tientallen joodse kinderen uit de Bergstichting laten onderduiken, samen met Truus de Swaan en oom Hannis. De directeur kneep een oogje dicht als de kinderen op weg naar school uit de rij werden geplukt. Lies is uiteindelijk opgepakt, kwam terecht in het Oranjehotel in Scheveningen en in kamp Westerbork en werd vrijgekocht.

Jane trouwde op 19 december 1940 in Amsterdam met Mozes de Swaan (1908 - 1965). In december 1940 verhuisden ze naar de Weesperzijde in Amsterdam. Op 10 februari 1944 staat op hun archiefkaart in het archief van Amsterdam *VOW* (Vertrokken onbekend waarheen), een omschrijving die gebruikt werd voor onderduikers. Jane overleed op 29 april 1982 in Mexico. Haar zusje Marietje overleed op 18 maart 2000 in Haifa, Israël. Lies verhuisde naar Canada. Moeder Adriana is omgebracht op 20 september 1942 in concentratiekamp Auschwitz.

Meer informatie

Maria "Marietje" de Jong (1922-2000) » Genealogie Van Raam » Genealogy Online (genealogieonline.nl)
Marietje De Jong (joodsmonument.nl)
Elizabeth de Jong (1920-) » Genealogie Van Raam » Genealogy Online (genealogieonline.nl)
Jane de Jong (1917-) » Genealogie Van Raam » Genealogy Online (genealogieonline.nl)
Jane de Jong (1917 - 1982) - Genealogy (geni.com)
Indexen (archief.amsterdam)
Geni Tree - Jan de Jong
monumentbergstichting.nl
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 3, 1930-1931, no 1-4, 1930 » 1930 - Pag. 13 | Delpher
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 5, 1932-1933, no 1-4, 1932 » 1932 - Pag. 20 | Delpher
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 5, 1932-1933, no 1-4, 1932 » 1932 - Pag. 38 | Delpher
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 8, 1935-1936, no 1-4, 1935 » 1935 - Pag. 18 | Delpher
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 8, 1935-1936, no 1-4, 1935 » 1935 - Pag. 54 | Delpher
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 8, 1935-1936, no 1-4, 1935 » 1935 - Pag. 82 | Delpher
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 9, 1936-1937, no 1-3, 1936 » 1936 - Pag. 58 | Delpher
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 8, 1935-1936, no 1-4, 1935 » 1935 - Pag. 82 | Delpher
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 9, 1936-1937, no 1-3, 1936 » 1936 - Pag. 13 | Delpher
Jan Wies over de Haarlemmermeer Historie Haarlemmermeer | 1940-45 Onderduikers in Haarlemmermeer | Deel 1: Fam Bogaard (haarlemmermeer-geschiedenis.nl)

Jan Wies over de Haarlemmermeer Historie Haarlemmermeer | 1940-45 Onderduikers in Haarlemmermeer | Deel 3: Fam Breyer (haarlemmermeer-geschiedenis.nl)
Bogaard Johannes (yadvashem.org)
Wacht binnen de dijken | exploretheworld279 (wordpress.com)
Johannis Bogaard (1890 - 1974) - Genealogy (geni.com)
Jane de Swaan-de Jong - Kamp Westerbork, De Digitale Collectie
Jane de Jong Joods monument
Adriana Melhado Joods monument
De padvindster, jrg 8, 1933, no. 3, 08-04-1933 » 08 apr 1933 - Pag. 13 | Delpher
De padvindster, jrg 8, 1933, no. 9, 15-10-1933 » 15 okt 1933 - Pag. 13 | Delpher
Jane De Swaan De Jong (locatie onbekend, 10 november 1917 - locatie onbekend, datum onbekend) - Oorlogsbronnen.nl
Mozes De Swaan (locatie onbekend, 24 augustus 1908 - locatie onbekend, datum onbekend) - Oorlogsbronnen.nl
Indexen Jane de Swaan-de Jong
Indexen Archiefkaart Mozes de Swaan

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.